

Michał Czajko

"Psychologia behawiorystyczna a proza współczesna", Stanisław Burkot, "Ruch Literacki", z. 4 (1974) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 18/1 (55), 203

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) BUREK Tomasz: Nieczyste formy Różewicza. "Twórczość" 1974 nr 7 s. 99-109.

Nie sposób dzielić twórczości Różewicza na odrębne rejon-y gatunkowe; w dziele autora "Kartoteki" "poezja liryczna, poezja narracyjna i parafabularna, poetycki reportaż, nowoczesny luźny poemat dygresyjny, szczątkowa powieść poetycka wierszem, monolog i notatnik podróżny poety [...] proza poetycka - przepływają w siebie nawzajem". Dzięki stosowaniu "nieczystych form" Różewicz ukazał pozornie mialką realność w jej filozoficznej głębi, przedstawił totalność świata, w którym "wszystko sąsiaduje ze wszystkim".

BP/55/15

K.Z.

(II) BURKOT Stanisław: Psychologia behawiorystyczna a proza współczesna. "Ruch Literacki" 1974 z. 4 s.215-229.

Ze względu na antropocentryczny charakter literatury, psychologia behawiorystyczna odegrała ważną rolę w przeobrażeniach prozy ostatnich czterdziestu lat. Autor szkicu dostarcza trzy fazy wpływu tej psychologii, stwierdzając, że w dwudziestoleciu międzywojennym przejawiał się on w dominacji środowiska przy opisie jednostkowych zachowań, a w warstwie stylistycznej - w podkreślanu obiektywizmu relacji. W prozie lat 1945-1949 psychologia behawiorystyczna wpłynęła na powstanie koncepcji bohatera o zredukowanej osobowości, bohatera zdeterminowanego w swym działaniu przez czynniki od niego niezależne. Wreszcie w trzeciej fazie behawioryzm spowodował zwrócenie się literatury ku poznaniu tworzywa językowego i organizacji ciągu narracyjnego, co przyniosło znaczące zmiany w zakresie języka literatury i struktury formalnej utworów.

BP/55/16

M.Cz.